REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner., Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o serie garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 banĭ

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXVII.

„GAZETA“ iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șese lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-niĭ colectorĭ.
Abonamentul pentru Brasov
Administrațiunea, Piața mare, Têrgul Inului Nr. 30. etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe trei lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 208. Brașov, Lunĭ-Marțĭ 21 Septemvrie (4 Octomvrie). 1904.

O întrebare economică ce se impune.

I.

Cui sĕ ne adresăm în cestiunĭ economice: poporului muncitor direct, sĕu conducĕtorilor sĕi? Ĕtă o întrebare, ce ni-se impune așa dicênd de sine.

Am putè face cu deplină îndreptățire și una și alta. Scopul e și rĕmâne unul și același. numai mijlócele sunt diferite și calea, ce este de apucat, ca sĕ ducă mai curênd la țintă. Neapĕrat că și într'un cas și 'n altul tot poporul de rênd este, care trebue sĕ muncéscă. Întrebarea e numai, sĕ o facă cu séu fără concursul, ajutorul și povața inteligențiĭ sale?

Sub raporturile de astădĭ nu ne putem plânge, că poporul nostru de la sate și orașe n'ar munci și n'ar fi statornic la muncă. Nu, ferit'a Dumnedeu; ci décă avem a ne plânge de ceva este, că poporul nu dispune la munca sa de unelte destul de perfecționate; metódele lui de cultură și de folosința pămêntului învechite precum și a întregei sale economiĭ iraționale (sistema de trei câmpurĭ, dăvălmășie), sunt, carĭ îl apasă și-l țin în loc, de óre-ce nu mai sunt compatibile cu spiritul și progresul timpuluĭ. C'un cuvênt el muncesce de ajuns, dér fără calcul și regulă, își pierde timpul și puterile de multe orĭ în lucrărĭ, carĭ ar putè sĕ fie reduse la jumĕtate; muncesce pămêntul și-l îngrașă incomplect și în consecință produce și prea puțin în raport cu trebuința sa, de calitate inferióră, unde ar putè sĕ producă de calitate bună; apoi nu se scie de loc folosi de marile avantagiĭ, ce i-le ofere clima, solul, localitatea, mișcările comerciului și ale pieței. Decĭ *îi lipsesce orientarea în cele economice.*

Inainte vreme sub regimul feudal, majoritatea poporațiunei era pusă pe strictul necesar al vieții și subsistenței sale și a familiei, căcĭ daturĭ și contribuțiunĭ în banĭ erau puține, în cât fie-care le putè prevedè și chibzui și numai câți-va proprietarĭ marĭ, *boieriĭ* erau, carĭ produceau peste trebuințele lor, pentru vêndare, ca sĕ acopere golurile în aniĭ de lipsă, eventual și pentru esport.

Acum de când și țĕranul nostru este espus influinței concurenței Americei, Romîniei, Rusiei și trebue sĕ țină piept cu productele ieftine americane mai bune, majoritatea poporațiunei produce pentru vêndare, ca sĕ-șĭ pótă plăti birurile și daturile de tot 'soiul, de carĭ nu póte scăpa. Și aceia progreséză, carĭ produc mai bun, cu mai puține spese fiind mai aprópe de têrgul de desfacere, și pot da mai ieftin. Sunt anĭ bunĭ, când însĕ nu sunt prețurĭ; bucatele și vitele nu au căutare, și atuncĭ agricultorul abia își scóte cheltuelile. Sunt anĭ mediocri ca producțiune, când însĕ prețurile sunt bune, și anul se încheie c'un frumos beneficiu net; sunt anĭ și bunĭ și prețurĭ bune — dér și anĭ rĕi, când productele sunt puține și n'au nicĭ căutare, nicĭ prețurĭ.

In mijlocul acestor oscilațiunĭ de producțiune și prețurĭ, omul simplu cu greu se póte orienta, mai cu sémă, că statisticele și evaluațiunile oficióse se publică cu 2—3 lunĭ înainte de secere ér prea rar pĕtrund până la el. Tot așa e și cu mișcarea burselor și cu prețurile de pe piețele internaționale, carĭ decid prețul pe piețele locale.

Apoi deși massa producĕtorilor agricolĭ sunt micii cultivatorĭ, — *sătenii*, totușĭ vêndarea productelor se face de obiceiŭ în mare, cu vagonul și tona, în loc de sacul, găletă și tăgârța de mai înainte. De aci necesitatea de concentrare, clasificare și uniformisarea productelor pe diferite calitățĭ și categorii, pentru a încunjura pe numĕroșii *grănarĭ, misițĭ, comisionarĭ, samsarĭ* și *agențĭ* ai băncilor și negustorilor marĭ, carĭ mișună prin sate pentru a aduna productele. De ordinar aceștia, *intermediatoriĭ*, răpesc o bună parte din beneficiul producĕtorului; o altă parte se scade la transportul în mic cu carĕle în loc de transportul în mare cu vagonul, pe apă cu caice și vapóre.

Cumpĕrătorul și adunătorul este decĭ mai în stare de a cunósce piața și starea prețurilor de la bursă și din piețele marĭ din apropiere și depărtare; și el pote sĕ spună și producĕtorului ce marfă se caută și se plătesce mai bine în piață, sub ce raport are producĕtorul sĕ-șĭ modifice și amelioreze producțiunea sa, ca sĕ câștige și unul și altul mai mult.

O bună parte din sarcina acésta de mijlocitorĭ și valorisătorĭ a-i productelor poporului nostru românesc, ar putè-o lua asupra lor băncile și institutele de economie ale nóstre, carĭ pe de-oparte sunt destul de numĕróse ca sĕ pótă îmbrățișa tóte ramurile producțiunei naționale pe basa împărțirei muncei și specialisării, ér pe de altă parte sunt și binișor dotate cu capitalurile necesare, ca sĕ facă față tuturor nevoilor. Băncile nóstre ar avè decĭ în acéstă ordine de idei menirea sĕ fie *adunătórele* și *vêndătórele în massă* ale productelor poporului nostru, pentru o mai bună valorisare a acestor producte și pentru încuragiarea producțiunei, ér nu simpla luare de dobêndĭ sĕ fie a lor destinațiune. Póte ar fi mai nimerit, ca și actualele delegațiunĭ și întrunirĭ ale directorilor băncilor, sĕ dea loc la un congres economic, unde pe basa unui schimb de vederĭ, sĕ se stabiléscă, ce ramure de producțiune ar trebui mai mult încuragiate și desvoltate?! Cestiunea acésta a fost până acum perdută cu totul din vedere de cătră conducĕtorii băncilor nóstre. Acestea pot mai ușor urmări bursele și mișcările prețurilor productelor, decât țĕranul particular, și lesne ar pute deveni regulatórele producțiunei și a desfacerei lui.

Brașov, 20 Septemvrie v.

Declarațiile ministrului de interne rusesc. Corespondentul din Petersburg al diarului *„Lokalanzeiger“* a avut o convorbire cu prințul *Swiatopolk Mirsky*, noul ministru de interne al Rusiei. Acesta a supus, că întărirea Japonesilor nu amenință numai pe Rusia, ci întréga Europă. Acésta, sĕ sperăm, se va recunósce în curênd și în Anglia. Ministrul speră, că apariția escadrei din Baltica în apele Extremului-Orient va aduce o completă schimbare a situației. Mai departe prințul Mirsky a dis că pentru el *nu esistă o cestiune a naționalităților*, pentru el nu esistă nicĭ Evrei, nicĭ creștinĭ, nicĭ armenĭ, nicĭ mohamedanĭ, *decât Rușĭ.*

Tóte aceste elemente se duc acum la rĕsboiŭ pentru a servi patria și toți *au drept egal la bunăvoință și la un tratament just din partea guvernului.* Sĕ se aștepte încă puțin și se va vedé, că acesta va lucra conform acestor principii. Situația pressei va fi de asemenea îmbunătățită din multe puncte de vedere. La observația corespondentului german, că ministrul nu dispune pentru paza personală de un așa numĕr de agențĭ ca predecesorul sĕu, ministrul rĕspunse, că densul nicĭ nu vré sĕ scie de acésta; după cum dice un cunoscut proverb rus, cineva póte scăpa de șépte ucigașĭ, al optulea tot îl omieresce. Ministrul se simte de ajuns de sigur pentru a putè renunța la mĕsurĭ de pază speciale.

In préjma deschiderei dietei.

Abia o sĕptĕmână ne mai desparte de deschiderea dietei ungare. Mulțĭ din deputați au început sĕ soséscă deja în Budapesta, ér diarele din „capitală“ se ocupă pe colóne întregĭ cu campania parlamentară, ce se va relua îndată după deschiderea camerei.

Ce se va întêmpla? — este acum întrebarea generală. O sumă de cestiunĭ însemnate își aștéptă deslegarea de la dietă, precum: convențiile comerciale cu statele streine, reforma legei armatei, budgetul pe 1905, proiectul de reformă a legei despre instrucțiunea primară, mĕsurile ce se impun în urma lipsei de nutreț, și multe alte cestiunĭ.

Guvernul n'a dat până acum nicĭ un program de activitate. Se afirmă însĕ, că încă în prima di a deschiderei dietei, contele Tisza va presenta patru proiecte privitóre la: lipsa de nutreț, budgetul pe 1905, provisoriul vamal cu Italia și contingentul de recruțĭ pe anul viitor. Aceste proiecte are de gând guvĕrnul sĕ le trécă negreșit și cu orĭ-ce preț prin retorta camerei. După aceste va urma la rênd proiectul despre reforma legei armatei, tariful vamal comun cu Austria și proiectul de reformă a legei instrucțiunei primare.

Diare, ce se pretind bine informate, asigură, că contele Tisza va cere de la dietă sĕ se desbată înainte de tóte convenția vamală cu Italia. Acest proiect speră sĕ-l trécă cu mai puțină greutate, înainte de ce s'ar fi constituit și grupat tabĕra combatanților opoziționalĭ.

Greutatea cea mai mare și oposiția cea mai crâncenă se crede, că o va întêmpina guvernul la desbaterea pactului vamal comun cu Austria. Sunt chiar temerĭ, că cu ocasiunea acestei desbaterĭ se va înjgheba o nouă obstrucțiune și deja se vorbesce, că Tisza, pentru a preîntêmpina orĭ-ce pericol, are de gând sĕ facă o radicală schimbare în regulamentul camerei. Cronicarul unui diar de frunte budapestan, relevă ca ceva fórte important declarațiunea unui fost ministru, care a dis: „Guvernul și partidul sĕu sunt deciși a reînoi pactul cu Austria chiar décă ar trebui sĕ pună pe mânile oposiției cătușile *nouelor regulamente* ale camerei. Un scop avem: sĕ fim în ordine cel puțin cu regularea vieții economice pentru durerosul cas, când Dumnedeu va chema la sine pe Majestatea Sa. De aceea vom înfrânge cu necruțare obstrucțiunea — décă va fi“.

Intr'aceea se mai lanséză în pressă și alte combinațiunĭ asupra viitórei situațiunĭ politice. Organul săsesc din Sibiiu vorbind despre „mâna tare“ a lui Tisza, dice că ea va intra în curênd în acțiune, ceea-ce o dovedesce limbagiul energic al pressei oficióse, care pune în vedere schimbarea radicală a regulamentului camerei, de care am făcut amintire mai sus, décă obstrucțiunea ar isbucni din nou. Se asigură mai departe, că Tisza plănuesce o *campanie electorală pe érnă.* Un indiciu pentru acésta este, că în cassa partidului de la putere *curg din tóte părțile baniĭ ca ploia*, și nu degéba i-se dă câte unui Kohn, Guttman etc.. demnitatea de baron Conferirea acésta de titule stă astfel în strînsă legătură cu „cassa partidului“. Sub domnia lui Tisza, constată un statistician, s'au conferit nu mai puțin de 7 baronate nouĕ, 32 titlurĭ nobilitare, 3 înșĭ au devenit magnațĭ, 7 consilierĭ intimĭ, 33 consilierĭ reg., 11 consilierĭ aulicĭ și s'au conferit vr'o 150 de decorațiunĭ.

Din tóte aceste resultă, decĭ, că Tisza s'a pus cu mare aparat pe lucru și a întrecut cu mult pe tătâne-sĕu, ba chiar și pe Banffy — în vederea viitórei campanii electorale.

„Ungaria și naționalitățile sale“.

Sub titlul acesta „Leipz. N. Nachrichten“ a publicat pe la mijlocul lui Septemvrie un articol, în care se spune, că pe când dieta prusiană a ridicat un nou zăgaz împotriva „puhoiului polones“, Tisza a întins naționalităților mâna (??) asigurându-le, că nu vor mai fi asuprite și că nu li-se va răpi limba. (??) Statul își va întinde mâna ocrotitóre asupra lor, ca sĕ nu se simtă ca fiĭ vitregĭ. Firesce — și aicĭ au eșit la ivélă ghiarele mânei desmierdătóre — Tisza amenință, că va proceda cu vigóre extremă față *cu agitațiunile contra statuluĭ**), căcĭ o Ungarie puternică unitară e necesară etc.

Autorul vorbesce apoi despre Sêrbĭ și Slovacĭ și despre aspirațiunile lor. Apoi trecênd la Românĭ scrie următórele:

„In Germania este puțin apreciată până acuma primejdia cea mai seriósă ce-i amenință pe Maghiarĭ din sud-ost de cătră cele trei milióne de Românĭ, carĭ când se ridică împotriva stăpânitorilor maghiarĭ și a arbitriului lor, sciu, că au la spate alte 9 milióne de conaționalĭ“.

*) Pentru a se pricepe bine ce înțelege Tisza sub agitațiunĭ contra statului, e la loc, credem, a aminti, că și remonstrările făcute de metropoliții noștri în faimosa anchetă școlară a lui Berzeviczy au fost timbrate de cătră pressa maghiară șovinistă de asemenea agitațiunĭ. — Red.

Autorul trece apoi la cestiunea venirei Românilor în Transilvania, înclinând spre hipotesa susţinută de Maghiarî cu imigrările păstorilor. Românii, continuă autorul, sunt un popor viguros şi talentat, şi nicî Sĕcuii nicî Saşii nu dau un procent atât de mare la recrutărî ca Românii. Ei opun principiului statului principiul de naţionalitate, şi abisul între cele 2 popóre devine din ce în ce mai mare. Apoi continuă:

„Ungurii îşî dau ce e drept silinţa a-i câştiga pe Românî cu binele (?) prin rĕspândirea culturei maghiare, cu care sĕ-i apropie mai mult de sine şi sĕ-i înstrĕineze de massele României... Resultatul? Când abiturienţii germanî au trecut examenul, se duc veselî la comers, ér abiturienţii românî de la şcóla maghiară cu aceeaşî ocasiune îngenunche cu uşile închise şi jură credinţă vecînică poporului lor, ér asupritorilor ungurî ură vecînică cum a jurat Hanibal Romanilor. Şi cine este Hamilcar, care a pus pe Hanibal sĕ jure? Hamilcarii fanaticî ai Românilor sunt medicii, advocaţii şi literaţii românî eşiţî din aceleaşî şcolî. Şi apoi sĕ ne mirăm, că statul ungar ia mĕsurile cele mai aspre de apĕrare faţă cu asemenea agitaţiunî?“

Evident, că articolul acesta tendenţios, nu póte sĕ fie decât comandat anume de către biuroul de pressă ungar!

Combaterea malariei.

(2) (Urmare.)

Şi acum sĕ aplice cineva conclusiunile aproximative din ravagiile pricinuite de malaria în armată asupra populaţiei civile din regiunile în carî bântue malaria şi va dobândi în conturur̂ generale un tablou despre tótă miseria resultată din malaria. Expunerile acestea recapituléză trecutul cel mai apropiat şi nu au ca scop a reînvia frica de nisce nălucî din trecutul îndepărtat. Stafia malariei umblă pănă în ḑiua de astăḑî printre noi şi nu va dispăré dintre noi pănă nu vom întrebuinţa farmecele, ce s'au dovedit deja ca eficace în alte părţî.

Statistica sanitară a armatei asupra timpului de la 1870 pănă la 1899, va sĕ ḑică pentru 30 de anî, arată în termin mediu frecuenţa malariei printre soldaţî cu 113 $^0/_{00}$, cu extremităţile deja citate de 298 şi 20 $^0/_{00}$. Trebue sĕ admitem cu probabilitate, că în perioda acésta de la 1870 pănă la 1899 s'au ivit în armată aprópe un milion de îmbolnăvirî. *(Armata r. italiană a avut în perioda 1877—1897, după cum arată Celli 322,678 casurî de malarie, adecă în termin mediu anual 80 dintr'o 1000).*

Admiţênd pentru fie-care cas în termin mediu 10 ḑile de bolire şi pentru fie-care ḑi câte 2 coróne valóre perdută, socotită în sens naţional-economic, ca pierdere de muncă şi ca cheltuială efectivă cu tratamentul şi vom vedé că casurile de malaria au costat armata în perioda amintită sumuliţa de *20 milióne!* Şi cât de mare póte sĕ fie pierderea naţional-economică resultată din casurile ivite în aceaşî periodă la populaţia civilă din regiunile acelea, în carî şî-au căpĕtat bóla milionul de soldaţî!

In ce mĕsură a bântuit malaria câte odată în perióda de 30 anî, se póte vedé de acolo, că la trupele aparţinĕtóre comandamentului militar din Timişóra în anul 1873 s'au ivit în termin mediu la 1000 de soldaţî câte 965 de casurî şi la regimentul de ulanî nr. 8 care avea garnisóna în Oradea-mare frecuenţa malariei se află notată cu 218.5 $^0/_0$, va sĕ ḑică îmbolnăvirile au fost încă odată atâtea şi mai bine, câţî soldaţî au fost în regiment. O asemenea frecuenţă de sigur este o raritate, décă nu chiar un *unicum* în istoria malariei. In anii 1899 şi 1900, după cum s'a amintit deja, frecuenţa malariei a avut gradul cel mai inferior şi anume la 1899 cu 16.989 casurî, adecă 2.06 $^0/_0$ din contingentul soldaţilor, ér *în anul 1900 s'au îmbolnăvit circa 5000 soldaţî de frigurî intermitente, carî au fost 57·000 de ḑile incapabilî de lucru.**)

In aceaşî periodă de 30 anî (1870—1899), despre care am raportat mai sus în privinţa casurilor din armată, — resultă o frecuenţă de casurî de 141 $^0/_{00}$. Frecuenţa anuală variéză între 503 dintr'o 1000 (la 1879) şi 15 dintr'o 1000 (la 1897).

Şi décă în timp de pace malaria róde aşa la mĕduva armatei, ne putem închipui ce va fi în rĕsboiŭ! Prin neglijarea mĕsurilor higienice, malaria póte lua dimensiunî colosale şi póte sĕ primejduéscă capabilitatea de luptă a armatei. Aşa în campania ruso-româno-turcă de la 1877—78, în armata ruséscă de la Dunăre, cu un numĕr de *592.000 soldaţî s'au ivit 320.062 casurî de malaria cu 1782 decese (542.33 pro 1000 morbiditate şi 3.31 pro 1000 mortalitate).*

Incă şi mai triste au fost rapórtele în armata de Caucas, în care la numĕrul efectiv de 246.000 soldaţî s'au ivit 610.500 casurî de frigurî intermitente cu 1292 decese. *(2501.8 pro 1000 morbiditate şi 5.2 pro mille mortalitate).*

Cu deosebire grave sunt pierderile în armatele coloniale. Citâm ca exemplu trist, campania Francesilor în Madagascar (1859), în care după Reynaud *decesele s'au urcat la 32 pro mille.*

Nu numai în regiunile tropice însĕ, ci chiar şi în zonele temperate îşî seceră malaria victimele sale.

In espediţiile Englesilor în Olanda la anul 1804, Anglia trimise o armată de 36.480 soldaţî pe insula Walcheren. Peste 50 ḑile numĕrul bolnavilor se urca la 10.000, din carî ḑilnic muriau câte 25—28 ómenî. In cele din urmă s'au îmbolnăvit 36.000 ómenî, adecă aprópe tótă armata.

Aceste puţine date statistice dovedesc în de ajuns efectul pustiitor al malariei.

Din capul locului şi medicii şî-au dat tótă silinţa a studia fiinţa bólei şi a restrînge efectele ei pustiitóre. Insĕ de geaba. Abia experienţele din timpul din urmă au isbutit a aduce lumină în întunerec. Bărbaţii iluştri ai sciinţei, în prima linie medicii militarî, s'au distins pe acest teren şi au ajuns la însemnate resultate. Graţie avîntului ce l'a luat higiena şi bacteriologia, astăḑî malaria este considerată ca bóla cea mai bine studiată, pe care nu numai că o putem diagnostisa cu siguranţă, dér o putem şi vindeca cu siguranţă.

(Va urma.)

*) Acéstă cifră, după socotéla amintită deja dă o pierdere de valóre naţional-economică de 100.000 coróne numai în armată!

Rĕsboiul ruso-japones.

După o pausă de mai multe ḑile, s'a publicat abia alaltăerî un raport oficial privitor la situaţiunea în Manciuria. Acest raport l'a trimis la Petersburg generalul *Saharow.* Din raport resultă, că pe marele drum al Mukdenului, numit *drumul Mandorinilor*, Japonesiî n'au făcut aprópe nicî o înaintare în ḑilele din urmă. *Saharow* amintesce despre o ciocnire între avantposturî la satul Ulitayça, unde Japonesiî au fost respinşî. Ulitayça se află la o depărtare de 10 verste spre nord de la minele Yantai, de unde se ḑice că Japonesiî ar fi plecat în trei direcţiunî.

După o scire telegrafică ce o primesce agenţia „Reuter“ din Mukden, s'ar fi produs *o schimbare esenţială în situaţiunea din Manciuria.* Aşa se pare, ḑice telegrama, că Japonesiî vor sĕ se întórcă de la ofensivă la defensivă. Ei îşî întăresc posiţiunile situate spre nord-vest de minele Yantai. Forţele japonese sunt distribuite aşa: 1 divisiune stă la Panyapudza, 2 la minele Yantai, 4 ceva spre apus de Liaoyang lângă calea ferată, 1 la Hianudenz şi 1 la Sandeku. După calculul Ruşilor, sub comanda lui *Kuroki* sunt garda, divisiunile 2 şi 12, 76 batalióne infanterie, 18 compăniî cavalerie şi 276 tunurî. *Oku* are divisiunile 4 şi 6 cu 60 batalióne infanterie, 26 compăniî cavalerie şi 242 tunurî. *Nodzu* conduce divisiunile 5 şi 7, cu totul 44 batalióne infanterie, 9 compăniî cavalerie şi 180 tunurî.

„Lokalenzeiger“ primesce din Mukden următórea depeşă: In urma împrejurăriî, că ofensiva Japonesilor întârḑie încă, aicî se crede, că forţele lor sunt mai puţine. Forţele lui *Oyama* se evaluéză la *150,000 cu 600 tunurî*, fapt din care comanda supremă ruséscă va trage consecuenţele. Japonesiî fortifică Banyapudza. Ruşiî au părăsit de-ocamdată pasul Dalin. Cu tótă reserva ce-o manifestă Japonesiî, se crede totuşî, că în curênd se va da o luptă mare.

Diarul *„Matin“* primesce din Petersburg următórea telegramă: Un ofiţer superior sosit la Moscva spune, că Kuropatkin a ḑis la un prânḑ ce l'a dat ofiţerilor sĕi: *Lăsaţî pe Japonesî sĕ se scobóre în câmpie, căcî acolo îi vom sdrobi.* Din cuvintele aceste se deduce, că Kuropatkin a ales ca teren de luptă câmpia situată la 80 chilometri spre nord-ost de Mukden.

Cu tóte desminţirile oficióselor rusescî, se menţine svonul, că *Alexiew* se va retrage din postul de locţiitor şi că de acum înainte *Kuropatkin* va conduce independent operaţiunile militare. Se ḑice că în locul lui Alexiew va fi numit marele duce Nicolae *Nicolaevicî*, inspectorul general al cavaleriei, care, probabil, va fi însărcinat în acelaşî timp şi cu comanda supremă a armatelor din Manciuria.

Despre *situaţiunea la Port-Arthur* se anunţă următórele: „Daily Telegraph“ confirmă scirea, că *Japonesiî au fost din nou şi respinşî la Port-Arthur.* Artileria fortăreţei a rĕspuns artileriei japonese cu violenţă surprinḑĕtóre. Forturile, ce le-au ocupat provisor Japonesiî, au fost siliţî sĕ le părăséscă în urma focului concentrat al Ruşilor, carî au împiedecat pe inimic a-şî eşeḑa tunurî de asediu în punctele ce le cucerise. In urma acestui nesucces, Japonesiî s'au hotărît a-se retrage în cartierele de iérnă şi a sili garnisóna ruséscă sĕ capituleze prin fóme.

După o scire telegrafică din Tienciu 6000 de Japonesi au fost aruncaţî în aer, pe când voiau sĕ ocupe un fort.

SCIRILE ḐILEI.

— 20 Septemvrie v.

Familia regală română în întórcerea sa din strĕinătate a trecut erî, Duminecă după améḑî, cu trenul accelerat prin gara Braşov. Pe peronul gării se adună public mult în speranţa, că va puté vedé pe suveranii României. Ferestrile vagonului regal însĕ erau perdeluite, numai la una din ferestri perdeaua era ridicată cât e latul palmei. Pe aicî se puté zări pĕrul regelui despărţit cu cărare. Unii dintre cei de faţă se ridicau în vêrful degetelor sĕ vadă măcar fruntea şi ochii — dér n'a fost cu putinţă. Alăturea însĕ feréstra era lăsată în jos şi în feréstră stetea rĕzimat în cóte prinţişorul Carol în

FOILETONUL „GAZ. TRANS„.

(1)

Feréstra sclipitóre.

De F. Clemens.

1.

Un fluerat ascuţit al locomotivei anunţă tocmai sosirea trenului pe séră al liniei de sud francese, când un tînĕr elegant, care fără îndoiélă avea de gând sĕ plece cu acest tren, apucă de braţ pe un bărbat mai bĕtrân, îmbrăcat în blusă de lucrător, care trecea grăbit pe peron. El se opri năcăjit şi se uita mirat la tînĕrul, ér acesta îi ḑise rîḑênd: *„Diable“*, Roche, tu aicî în Bordeaux? Ce vênt te-a adus pe aicî?“

Bĕtrânul recunoscênd pe cel ce-l oprise, aruncă împrejur nisce privirî cercetătóre, ca şi cum ar vré sĕ se convingă, décă a auḑit cine-va cuvintele lui. „Pst“ ḑise el apoi — „nu Roche! Momentan mĕ chiamă Bartelot şi sunt lucrător la fabrica de maşine. Pe tine cum te chiamă acum?“

„Pe mine mĕ chiamă cu numele ce mi-se cuvine după drept: Jean Moulin“.

„Şi ce eştî tu actualmente?“

„Actualmente sunt călĕtor. Mĕ duc la băile de pucióśă din Cauterets“.

„Scii că-mî place? Sĕ facî pe boierul elegant, firesce este mai preferabil, de cât a bate cârciumele de la mahala. De altmintrea amêndoi avem cam aceeaşî ţintă. Eu călĕtoresc la Tarbes.“

„La Tarbes? Atuncî mergem pănă acolo împreună. — Haide, d-le Bartelot, trenul se pune îndată în mişcare“.

Amêndoi se urcară într'un compartiment, şi se aşedară faţă în faţă conversând veselî spre mirarea conductorului, care nu-şî putea esplica, cum vine lucrătorul în societatea domnului elegant.

„Ce-o fi creḑênd conductorul, amice Bartelot“, întrebă Moulin pe tovarăşul sĕu de călĕtorie. „De sigur prietenia nóstră îi este o enigmă, care....“

„Care ar puté sĕ o deslege uşor, décă ar sci, că are de a face cu doi detectivî din Paris“.

Urmă o tăcere, în care timp Roche-Bartelot mâncă o scrijea de pâne cu unt, ér Jean Moulin îşî aprinse o ţigară suflând rotocóle albastre de fum înaintea sa.

De-odată, par-că şî-ar fi adus aminte de ceva şi începù: „Ce urmărescî, amice Roche?“

„Bartelot!“ te rog.

„Bine, bine, dér aicî suntem numai între noi“.

„Cu tóte acestea — păreţii au urechî şi mai ales păreţii de la căile ferate“, şopti celălalt, uitându-se îngrijat împrejur şi punênd urechea la pĕretele vagonului.

„Nu fi îngrijat. Compartimentul de alăturea este gol“.

„Bine. Aşa-dér în confidenţă: sunt trimis sĕ încerc, décă voiŭ puté da de urma bandei de falsificatorî de monede, care de atâta vreme îşî face mendrele pe la stabilimentele balneare din Pirenei“.

„Ah — şi de ce mergî chiar la Tarbes?“

„Sĕ-ţî spun. Scii că de doi anî încóce s'au pus în circulaţie în cantitate enormă monede de aur false de câte cincî-ḑecî, douĕ-ḑecî şi ḑece francî“.

„Prea bine“.

„Falsificatele sunt făcute cu o dibăcie uimitóre şi trebue sĕ fii bun cunoscĕtor, ca sĕ le poţî distinge de cele veritabile. Chiar şi sunetul încă numai cu mare greutate se póte deosebi, dovadă că falsificatele au o composiţie particulară bine alcătuită. Firesce, pagubele ce se causéză prin acésta ómenilor de afacerî, sunt enorme. Publicul se află în nesiguranţă şi mulţî refusă de a primi plăţile. Cu tótă precauţiunea însĕ, falsificatorii isbutesc mereu a-şî pune productele în circulaţie“.

„Şi cum? Cercetările de pănă acuma au rĕmas infructuóse?“

„Atât de infructuóse, încât guvernul s'a vĕḑut nevoit a publica un premiu de cincî mii de francî pentru cel-ce va da indicii, spre a puté descoperi pe făptuitorî“.

„Ce noroc a dat peste tine! Cinc-

costum albastru de marinar. Era cu capul descoperit şi se uita cu ochii lui inteligenţi la cei adunaţi pe peron. Afară de vagonul salon, în care se afla familia regală, mai era un vagon pentru suită. După oprirea de câteva minute, în care timp s'a mai pus o locomotivă, trenul a plecat spre Predeal. In momentul plecării un puternic „Sĕ trăéscă“ a isbucnit din pepturile publicului.

Ofiţerĭ din Braşov la Sinaia. Sĕptĕmâna viitóre va merge la Sinaia o delegaţie a ofiţerilor din garnisóna Braşov, delegaţie care urma sĕ plece încă dinaintea plecării Suveranilor în strĕinătate, pentru a saluta pe M. S. Regele şi a-i presenta un tablou al ofiţerilor din regimentele aflătóre în Transilvania.

O manifestaţiune frumósă militară. An de an se trimit ofiţerĭ românĭ de către ministeriul român de rĕsboiŭ în armata austro-ungară şi germană, ca făcĕnd aicĭ în sînul armatelor prietine un stagiu de mai mulţĭ anĭ, sĕ-şĭ agonisĕscă cunoscinţe cât mai marĭ în arta militară şi în organisarea şi instrucţia acestor armate. Cât de mult sunt stimaţĭ ofiţerii românĭ detaşaţĭ la aceste armate, ne dovedesce un cas recent petrecut în garnisóna din Görz, despre care revista sĕptĕmânală militară „Vedette“ aduce o interesantă corespondenţă. Din incidentul plecării primlocotenentului de artilerie român Vrescovicĭ, camaradii sĕi din armata austro-ungară au aranjat o festivitate de adio, presidată de colonelul Millivoievich, care într'un discurs călduros a sĕrbătorit pe Regele Carol, pe prim-locotenentul Vroscovicĭ şi întréga armată română. După ce a închinat între sunetele imnului regal român în sĕnătatea „creatorului armatei române, gloriosul beliduce M. Sa Regele Carol I“, colonelul a mai dis între altele următórele: „La început strĕin, prim-locotenentul Vrescoviciŭ s'a simţit la noi tot mai familiar şi ne-a desvĕlit interiorul fiinţei sale, din care au isvorit comorĭ rare de spirit şi de însuşirĭ psichice, carĭ nĭ-l'au făcut tot mai drag şi preţios.. Emoţionaţĭ stăm în ceasul despărţirii şi avem cu toţii sentimentul, ca şi când s'ar rupe o parte din noi înşine. Decă ne mai rĕmâne vr'o mângăiere, acésta o constitue speranţa, că cameradul Vrescoviciŭ ne va păstra şi în viitor sentimentul de camerad şi nu ne va perde din memorie, precum — îl asigurăm — ne vor rĕmânea şi nouĕ tuturor aceştĭ doi anĭ de împreună vieţuire neuitaţĭ şi că în istoria regimentului va fi amintit cu tótă onórea...“

La seminariul Andreian din Sibiiu s'a deschis Mercurea trecută în mod solemn noul an şcolar. După terminarea serviciului divin d-l director seminarial Dr. Eusebie R. *Roşca* a rostit în faţa elevilor întrunițĭ în sala festivă a seminariului un discurs despre însemnătatea carierii preoţescĭ şi învĕţătorescĭ. După acésta a luat apoi cuvêntul I. P. Sa Metropolitul *Meţianu*, vorbind despre rĕspunderea grea şi spinósă, ce şĭ-o iau asupră-şĭ elevii institutului teologic-pedagogic, fiitorii preoţĭ şi dascălĭ ai neamului, îndemnând pe elevĭ la muncă seriósă şi conscie. In fine binecuvêntă elevii şi publicul present. Cu acésta s'a terminat festivitatea oficială a înaugurării noului an şcolar.

Teatru român de diletanţĭ. Biletele pentru representaţia teatrală, ce va avé loc Duminecă séra în sala nou renovată şi anume aranjată pentru teatru de la hotelul Nr. 1, sunt depuse în librăria d-lui N. Ciurcu. Doritorii carĭ vor sĕ asiste la acéstă serată, ce promite a avé un succes frumos, sunt rugaţĭ a se grăbi cu prenotarea sĕu cumpĕrarea biletelor.

Doi fraţĭ grecĭ morţĭ în Braşov. Ianako *Drakos*, comerciant de cereale în Brăila în etate de 60 anĭ a petrecut sesonul băilor la Tuşnad împreună cu soţia sa şi întorcĕndu-se de acolo s'a oprit la Braşov, luându-şĭ locuinţă la „Hotel central.“ Ianako era greu bolnav de tuberculosă. Intr'aceea venise de la Bucurescĭ sĕ visiteze pe fratele sĕu bolnav şi Anastase Drakos, un bărbat în etate de 72 anĭ. De vr'o sĕptĕmână de când petrece aicĭ, Anastase Drakos un bărbat viguros cu barbă mare, căruia nimenĭ nu i-ar fi dat mai mult de 60 anĭ, se vedea dilnic la cafenéua „Transilvania“ (Neustädter) conversând cu câţĭ-va prietinĭ ai sĕi. Sâmbătă după amédĭ la órele 4 Ianako *Drakos* a repausat. In aceeaşĭ di diminéţa Anastase făcuse o baie şi pe semne a stat prea mult la abur, căcĭ i-a venit ameţélă şi cădĕnd s'a rănit la cap. El a fost transportat cu trăsura la hotelul central, unde chemând medicul, s'a constatat, că lesiunea este uşóră. A doua di diminéţa, pe la órele 7 Anastase Drakos a murit şi el de paralisie de inimă. La hotelul central erau acum doi fraţĭ, amêndoi morţĭ. Cadavrele au fost transportate la casa rece din cimiterul grecesc. Din Brăila a sosit d-l George Drakos, al treilea frate, ér din Bucurescĭ sora repausaţilor d-na Gavril, spre a lua mĕsurile necesare pentru înmormêntare. Inmormêntarea a avut loc astădĭ Lunĭ după amédĭ la órele 4 p. m. în cimitirul grecesc.

Demonstraţie pentru demonstraţie Sĕptĕmâna trecută s'a presentat la teatrul comunal din Graz o composiţie intitulată *„Gemma“* a contelui Géza Zichy, care a fost representată cu succes la opera din Budapesta şi la cea din Praga. Directorul teatrului din Graz a rĕspuns că în vederea demonstraţiilor ostile. ce s'au făcut în anii din urmă în Ungaria contra representaţiilor germane, el ca şef al unui institut artistic german refusă din principiu a representa opera unui compositor maghiar.

Ţarul la Odesa şi Tiraspol. Din Odesa se anunţă, că alaltăerĭ Ţarul a trecut în revistă trupele, carĭ trebue sĕ plece în Extremul-Orient, apoi a întrat în oraş unde a fost primit de o deputaţiune a nobilimei, de ţĕranĭ, de comercianţĭ, de clerul ortodox, catolic, luteran, reformat şi armenesc şi de israeliţĭ. Ţarul s'a dus la catedrală şi a ascultat liturghia, după care s'a întors la gară şi a plecat la 4 óre după amédĭ. Erĭ diminéţă la 9 óre Ţarul a ajuns la Tiraspol, unde de asemenea a trecut trupele în revistă. La amédĭ a plecat la Petersburg.

Din Bucovina. Grupurile marei proprietăţĭ din Bucovina s'au constituit în cluburĭ dietale independente. „Clubul Român“ a ales de preşedinte pe deputatul Dr. Ioan cav. de Volcinschi şi secretar pe deputatul Dr. Alexandru baron Hormuzachi. „Clubul armeno-polon“ a ales de preşedinte pe deputatul Christof de Abrahamowicz şi de secretar pe deputatul profesorul Dr. A. Halban. Alegerea pentru mandatul vacant după baronul Mustaţă, va avé loc la finea lunei Octomvrie, şi se crede că va ales d-l Constantin D. Popovicĭ, mare proprietar.

Poliţia din Cluşiŭ a pus mâna pe spărgătorii de la giuvaergia Pieger. Făptuitorii au fost arestaţĭ. Ei se numesc Pál Ferencz, I. Ciortea şi Aron Simon. Toţĭ trei tăgăduesc, deşi depoşiţiile martorilor, mai ales ale lui Chirilă Pop, sunt agravante.

Un om de 110 anĭ. Mihail Pantea agricultor din Câmpenĭ a murit alaltăerĭ în etate de 110 anĭ. Inainte de mórte a fost vĕdut umblând călare şi a făcut chiar la cârciumă un chef. Pantea a avut în viéţa lui 7 neveste, de la carĭ i-s'au născut 25 copii. Trăiesc 9. Tótă viéţa lui n'a fumat, beuturica însĕ îi plăcea.

Comerciul cu nucile ia în România o estensiune tot mai mare de esport. E regretabil numai, că recolta nucilor din causa secetei e mediocră. „Exportgesellschaft“ din Berlin a cumpĕrat 100 vagóne de nucĭ, pentru a-le trimite în America şi Australia. Preţul vagonului valoréză de la 4000—4200 lei. Avis — economilor noştri, de a se gândi serios la cultivarea de nucĭ, care cum vedem, este un bogat isvor de câştig.

Scirĭ mĕrunte din România. Corporaţia mecanicilor din Bucurescĭ a decis, ca d-l Emil *Socecŭ*, decanul tuturor corporaţiilor. sĕ fie învitat a fi naşul drapelului pe care corporaţia îl va sfinţi dilele acestea.

— Societatea vênătorilor proiectéză ţinerea unui congres al tuturor vênătorilor.

— *Pierre Loti*, cunoscutul academician frances va visita la érnă Bucurescii în urma învitării M. S. Reginei. El lucréză acum la traducerea ultimei scrierĭ a Carmen Sylvei „Cuvinte şoptite“.

— D-l Theodor *Stefanescu*, director la banca naţională prepară o lucrare importantă asupra învĕţămêntului comercial din ţéră.

— Din ordinul ministeriului de instrucţiune se va compune o antologie, care sĕ cuprindă bucăţĭ literare din ale femeilor scriitóre române.

— Din Tulcea se anunţă, că *pescele* s'a împuţinat cu tóte ploile din urmă.

— Vestitul ţigan *Rigo*, fostul amant al princesei de Chimay vrea sĕ vină la Bucurescĭ sĕ dea concerte cu o trupă de lăutarĭ.

Teatru german. Farsa *„Das Mädel mit Talent“* de Maierfeld şi Berla, musica de Alois Roth — a fost representată Duminecă de către trupa d-lui Leo Bauer. Publicul a umplut teatrul şi a făcut haz de glumele vienese adesea nesărate. Dintre actorĭ şĭ-au interpretat bine rolurile Olmar, Redl şi d-şóra Richter, cunoscuţĭ din anul trecut.

— Astădĭ Lunĭ séra se va da frumósa şi mult gustata operetă *„Die Fledermaus“* de I. Strauss. — Mâne Marţĭ se va representa pentru prima óră aicĭ, drama sensaţională *„Professor Berger“* de Hans Eschelbach.

Afacerea institutelor catolice din România.

Până în momentul, când scriem aceste rêndurĭ, ministrul Haret n'a luat hotărîrea definitivă cu privire la propunerile consiliului permanent al instrucţiunii în afacerea procesului intentat şcólelor catolice.

In schimb pressa din Regat aduce tot mai multe detalii, cu privire la activitatea acestor şcolĭ, detalii, carĭ agită fórte mult cercurile sociale din România.

D-l C. Dumitrescu-Iaşĭ, preşedintele consiliului permanent al ministeriului instrucţiunei publice, a primit următórea telegramă relativ la procesul şcólelor congregaţiunei catolice „Notre Dame de Sion“ de la d-na Lucreţia *Bassarabeanu:*

„Desmint în totul declaraţiunile făcute de fiica mea Cornelia Bassarabeanu. Fetele mele, inclusiv Cornelia şi Nasica, sunt botezate în religia ortodoxă de preot român; băeţii mei sunt botezaţĭ în religiunea gregoriană. Pot dovedi cu acte şi cu martorĭ afirmaţiunile mele. Cornelia şi Nasica au fost convertite la catolicism în institutul călugăriţelor din Galaţĭ pe timpul când erau minore, *fără scirea nóstră a părinţilor*. Călugăriţele au împiedecat pe fiicele mele de a-se mărita. Tot ele le-au atras, făcêndu le sĕ părăsĕscă casa părintéscă.

„Dovadă despre acésta sunt următórele fapte: 1) Cornelia s'a dus la Galaţĭ la călugăriţe 7 dile după mórtea tatălui sĕu. 2) La o lună de la acéstă mare nenorocire, Nasica plécă la Viena însoţită de călugăriţe, pentru a asista la operaţiunea făcută de doctorĭ superiórei institutului din Galaţĭ. 3) Ceva mai târdiu ambele mele fiice au părăsit casa, stabilindu-se în institutul călugăriţelor.

„In institutul călugăriţelor au cunoscut şi angajat fiicele mele pe d-l Malaxa, după sfatul călugăriţelor, al căror advocat este de multă vreme. Scopul călugăriţelor e de a pune mâna pe tótă averea fiicelor mele. Până acum le-au luat deja trei sute mii lei. Incredinţez d-vóstrĕ salvarea fiicelor mele şi alinarea suferinţelor unei nenorocite mame.“

Din Galaţĭ se scrie, că d-l C. Dinescu, comptabilul dómnei Bassarabeanu, a intentat proces d-rei Cornelia Bassarabeanu şi călugăriţelor Marie Claire, Marie Philoftea şi Marie Stanislas, pentru insulte şi lovirĭ, de asemenea au intentat d-nii I. şi M. Bassarabeanu proces d-rei Cornelia Bassarabeanu, călugăriţelor Marie Claire, Marie Philoftea, Marie Stănislas, Marie Emilie, Marie Sogola şi Marie Gertrude.

Călugăriţele de la institutul „Notre Dame de Sion“ din Galaţĭ, precum şi domnişórele Bassarabeanu, comunicând autorităţilor că voesc sĕ facă declaraţiunĭ asupra imputărei ce li-se aduce, cum că ar fi ordonat lovirea fraţilor Bassarabeanu, carĭ se duseseră sĕ vadă pe surorile lor, comisarul respectiv s'a presentat la institut. Călugăriţele şi surorile Bassarabeanu tăgăduesc tot ce li-se impută, aducênd mărturia servitorilor.

ULTIME SCIRI.

Londra, 3 Octomvrie. După o telegramă a diarului „Standard“, în guvernamentul Moscvei se vor mobilisa 50,000 de soldaţĭ.

Belgrad, 2 Octomvrie. In Bitolia Bulgarii au omorît pe bancherul grec Modis. In munţii de la Ueskueb banda lui Bobev silesce pe Sêrbĭ sĕ se alăture la Bulgarĭ. In districtul Gilane Albanesii ucid şi jefuesc pe Sêrbĭ.

Londra, 3 Octomvrie. Din cartierul general al lui *Oyama* se anunţă, că mişcările trupelor rusescĭ fac impresia, că *Kuropatkin* ar fi primit ordin sĕ se retragă mai departe spre nord. Cu tóte încercările lor, Japonesii nu pot determina pe Ruşĭ sĕ primĕscă lupta — Din *Siminting* se anunţă, că Ruşii primesc dilnic întărirĭ. Ei ocupă posiţiunĭ tarĭ la sud şi la sud-ost de Mukden.

Petersburg, 3 Octomvrie. Svonul despre rechemarea locţiitorului *Alexiew* se baséză pe o scire neconfirmată încă.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil **Traian H. Pop.**

mii de francĭ — e o sumă considerabilă! Eu mărturisesc, că n'am prospecte aşa frumóse, deşi póte aş avé mai mare nevoie de acei cincĭ mii de francĭ, decât tine“, oftă Moulin.

„Şi ai de gând serios sĕ te însorĭ?“

„Da. Insĕ îmĭ lipsesce ceea-ce e mai necesar, pe când tu, precum vĕd, eştĭ în situaţie mai fericită“.

Roche zimbi. „Ei bine, consoléză-te. Incă n'am pus mâna pe banĭ. Cele cincĭ mii de francĭ sunt greu de câştigat şi mĕ tem, că gonesc numai o fantomă“.

„Ai ceva indicii?“

„Aprópe nimica. Ascultă sĕ-ţĭ spun. Până acuma nu s'a putut descoperi nicĭ urma originei, nicĭ vre-unul din cei-ce împart falsificatele. Pe de altă parte este constatat, că tóte falsificatele ies din aceeaşĭ fabrică. Trebue sĕ fie decĭ un pungaş fórte isteţ în fruntea bandei, care se pricepe de minune atât la fabricaţie, cât şi la distribuire. Inainte cu doi anĭ a scăpat din temniţa din Paris un anumit Chateraut, care îşĭ făcuse pedépsa ce i-s'a dictat pentru falsificărĭ de monede. El este gravor de profesie şi se pare, că şi de astă-dată tot el o fi amestecat, decă nu cum-va va fi tot el sufletul şi conducĕtorul bandei“.

„Armand Chateraut? Eu îl cunosc fórte bine. Am fost însărcinat, când cu liberarea lui, sĕ-l supraveghez. Trei dile l'am urmărit ca o umbră şi apoi mi-s'a dat o altă însărcinare, ér supraveghiarea lui Chateraut fu încredinţată unui coleg al meu“.

Roche dădu din cap. „Acel coleg era Martin, care firesce l'a pierdut din vedere chiar în prima di“.

„Nicĭ nu e mirare, căcĭ Chateraut este un borfaş de cei de frunte“.

„De atuncĭ a isbutit a scăpa de supraveghiarea poliţiei. Credeam chiar, că o fi plecat în strĕinătate. Numai în timpul din urmă, de când cu falsificatele, am început sĕ ne gândim érăşĭ la dênsul. Nimenĭ nu scie însĕ unde se află. Cercetările puse la cale pentru a-i descoperi domiciliul, au rĕmas infructuóse“.

(Va urma.)

Schimbare de local.

Avem onóre a aduce la cunoscința On. public, cumcă prăvălia nóstră am strămutat'o în

Strada Porțiĭ nr. 16. (Casele lui Dr. Otroban).

Cu tótă stima **FRAȚIĬ RIEMER.**

Se caută în cancelaria d-lui advocat Dr. Șerban în Făgăraș **un concipist** în permanență, eventual jude în pensiune.

Avis.

Am onóre a aduce la cunoscința P. t. public, că

Atelierul meu de modă

pentru dame, care există deja de 26 anĭ, **l'am strămutat din 1 Oct.** a anului curent

sub nrul 24 Tîrgul Inului.

Tot-odată îm iau voie a Vĕ încunoștiința, că și după mórtea reposatului meu soț **voi conduce mai departe** și tóte ce sar cere pentru **toilette de dame** după moda cea mai nouă se pregatesc.

Rogându-mĕ pentru sprijinirea mai departe, sunt

cu deosebită stimă

1—3.1518. **Vĕd. Klein Károly.**

Mare **deposit de pânzărie** fabricat Schroll.

DESCHIDERE DE MAGAZIN!

Am onórea a aduce la cunoscința On. public, că **am deschis** pe piața din loc

Strada vămiĭ nr. 21.

sub firma mea protocolată la tribunal, un

Magazin de mode pentru dame și bărbați.

Bogatul meu deposit **l'am asortat** cu cele mai nouă și moderne, **Stofe de rochiĭ** pentru Dame și pentru haine bărbătești, și cu **articolĭ de modă** ce cade în branșă acésta. astfel că pot satisface și cele mai exagerate cererĭ.

Apelând la sprijinul On. public și asigurând un serviciu din cele mai solide, rĕmân

cu tótă stima **FENYVESI M. LAJOS.**

Stofe englezescĭ pentru haine bărbătescĭ.

BLUSE stofă și de mătase. — Trusou pentru mirese.

ABONAMENTE

LA

„Gazeta Transilvaniei.“

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:		Pentru România și străinătate:	
Pe trei lunĭ . .	6 cor.	Pe trei lunĭ . . .	10 fr.
Pe șése lunĭ . .	12 „	Pe șése lunĭ . . .	20 „
Pe un an	24 „	Pe un an	40 „

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:		Pentru România și streinătate:	
Pe an	4 cor.	Pe an	8 fr.
Pe șése lunĭ .	2 „	Pe șése lunĭ . .	4 „
Pe trei lunĭ. .	1 „	Pe trei lunĭ . .	2 „

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Domnii carĭ se vor abona din nou, sĕ binevoéscă a scrie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea

„GAZETEI TRANSILVANIEI.“

„Gazeta Transilvaniei“ cu numĕrul à **10 fil.** se vinde la zaraful **Dumitru Pop** și la **Eremias Nepoții.**

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Tĕrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provĕḑut cu cele mai bune mijlóce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în posițiune de a puté esecuta **ori-ce comande** cu promptitudine și acuratețâ, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE în aur, argint și colorĭ.	REGISTRE și IMPRIMATE pentru tóte speciile de serviciurĭ.
CĂRȚĬ DE SCIINȚA, LITERATURĂ ȘI DIDACTICE	BILANȚURĬ.
STATUTE.	*Compturĭ, Adrese, Circulare, Scrisorĭ.*
FOI PERIODICE.	*Couverte, în totă mărimea.*
BILETE DE VISITĂ diferite formate.	TARIFE COMERCIALE, *INDUSTRIALE, de HOTELURĬ și RESTAURANTE.*
PROGRAME ELEGANTE.	PREȚURĬ-CURENTE ȘI DIVERSE
BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNTĂ după dorință și în colorĭ.	BILETE DE INMORMÊNTARĬ.
ANUNȚURĬ.	

Comandele eventuale se primesc **în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inuluĭ Nr. 30, în etagiul**, îndĕrĕpt în curte. — **Prețurile moderate.** — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.